TÜKENEN SERMAYE: ÖMRÜMÜZ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ مَا قَدَّمَتْ لِغَدٍ ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ۚ اِنَّ اللّٰهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

“Ey Müminler! Allah’a itaatsizlikten sakının. Herkes ahiret için ne hazırladığına baksın. Allah’a itaatsizlikten sakının. Çünkü Allah yaptığınız her şeyden haberdardır.” (Haşr 59/18)

Yaratan, yaşatan, ortağı, dengi ve benzeri olmayan, bütün güç ve kudretin gerçek sahibi, bizlere ömür nimeti ihsan eden Allah’a hamd olsun. Kendisinden sonra başka bir peygamber gelmeyecek olan âlemlere rahmet son Nebi’ye salât ve selam olsun.

Değerli Müslümanlar!

Allah’ın varlık hakkında belirlediği yasaya göre yani sünnetullah gereği her canlı fanidir. Biz Müslümanlar olarak biliyor ve inanıyoruz ki bu dünya hayatı bir imtihan yeridir ve geçicidir. İmtihandaki başarı ise ancak amellerin salih olup olmamasına yani yapılan amellerin değerlerine ve güzelliklerine bağlıdır:

اَلَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيٰوةَ لِيَبْلُوَكُمْ اَيُّكُمْ اَحْسَنُ عَمَلًا ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْغَفُورُ ۙ

“Hanginizin güzel ameller işleyeceğini sınamak için ölümü ve hayatı yaratan O’dur. O üstün kudret sahibi, çok affedicidir.” (Mülk 67/2)

Fahreddin er-Râzî diyor ki: “Buz satan birisi pazarda şöyle bağırıyordu:

- Sermayesi eriyen bu şahsa merhamet edin!.

Onun bu sözünü duyunca, “işte bu söz Asr sûresinin mânasını izah etmektedir” dedim. Aslında insana verilen ömür güneşin altında bir buz gibi hızla erimektedir. Eğer bunu ziyan eder veya yanlış yere harcarsa insanın hüsranına sebep olur.” (Mefâtîhu’l-gayb, XXXII, 81)

Ömrümüz günbegün tükenmekte.

Ömür sermayemiz her nefesle biraz daha azalmakta.

Bir yolcu misali her adımımızda menzile biraz daha yaklaşmaktayız.

Ahiret uzak değil; hemen bir adım ötemizde… Rabbim bizleri iman ile İslam ile huzuruna varanlardan eylesin!

Değerli Müslümanlar!

Takdir-i ilâhî gereği her birimiz içinde bulunduğumuz bu zaman diliminde yaşamak durumundayız. Biz istesek de istemesek de zaman akıp gidiyor. Zamanı durduracak bir güce sahip değiliz.

İnsan iş işten geçmeden hayatına çekidüzen vermelidir.

Çünkü:

Ecel geldiğinde artık hiç şansın olmayacak, pişmanlık fayda vermeyecek!

Ecel geldiğinde artık “pardon” diyemeyeceksin!

Ecel geldiğinde “yapacağım, edeceğim” diyemeyeceksin!

Ecel geldiğinde “keşke” demenin “eyvah, yandım anam” demenin bir anlamı olmayacak!

Kur’an Tekâsür Sûresi’nde müşrik Araplar üzerinden bizlere bir mesaj veriyor. Ahireti inkâra sürükleyen aşırı dünya sevgilerini ve bu sevginin onları ne duruma düşürdüğünü ibret almamız için dikkatimize sunuyor.

Tekâsür Sûresi aslında Müşrik Arapların hayat felsefelerine; dünya görüşlerine yönelik bir eleştiri iken maalesef bugün bizler bu sûreyi, içinde sırf “kabir” kelimesi geçiyor diye; anlamından ve maksadından tamamen uzak bir şekilde cenazelerimizi defnederken okuyoruz. Yanlışlarla dolu bir ömür sürerek cehenneme sürüklenen müşriklere hitap eden ayetleri Müslüman olarak ruhunu teslim eden ölülerimiz üzerine okuyoruz.

Şimdi sûreyi birlikte okuyalım ve anlamaya çalışalım:

أَلْهَىٰكُمُ ٱلتَّكَاثُرُ (1) حَتَّىٰ زُرْتُمُ ٱلْمَقَابِرَ (2) كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ (3) ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ (4) كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ ٱلْيَقِينِ (5) لَتَرَوُنَّ ٱلْجَحِيمَ (6) ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ ٱلْيَقِينِ (7) ثُمَّ لَتُسْـَٔلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ ٱلنَّعِيمِ (8

1. (Ey Müşrikler!) Daha çok mal mülk, dünyalık sahibi olma sevdası sizi fena oyaladı.
2. Belli ki bu oyalayış, kabirleri boylayacağınız vakte kadar sürüp gidecek.
3. Ama şunu bilin ki ne büyük yanlış yaptığınızı yarın bir gün anlayacaksınız.
4. Evet, ne büyük yanlış yaptığınızı ilerde anlayacaksınız.
5. Keşke, bu gerçeği kesinkes idrak etmiş olsaydınız; (asla böyle davranmazdınız).
6. Andolsun ki siz cehennemle yüz yüze geleceksiniz.
7. Evet, onu gözlerinizle ayan beyan göreceksiniz.
8. İşte o gün, dünyada sefasını sürdüğünüz nimetlerin hesabını bir bir vereceksiniz.

Tekâsür, “yüksek bir amaç gütmeden, neden niçin demeden mal mülk gibi her devrin telakkisine göre çokluğuyla övünülen şeyleri büyük bir tutkuyla durmadan çoğaltma yarışına girişmek, mânevî ve ahlâkî sorumluluğunu düşünmeden alabildiğine kazanma hırsına kendini kaptırmak” anlamına gelmektedir.

Sûrede ebedî olan âhiret hayatını, orada verilecek hesabı ve bu hesap için hazırlık yapmayı unutup da fani olan mal mülk gibi imkânları bilinçsizce *çoğaltma yarışı*na girişerek bunlarla avunup övünmenin korkunç bir gaflet ve ahmaklık olduğu vurgulanmaktadır. (Kur'an Yolu Tefsiri’nden kısaltılarak)

Değerli Kardeşlerim!

Etrafımıza şöyle bir bakalım; işleri, emelleri, umutları ve yaşam biçimleri farklı farklı insanlar var. İnsan için yaşamak denen şey sadece nefes alıp vermek, sadece yiyip içmek, sadece üremek ise bunu zaten hayvanlar ve bitkiler de yapıyor. Oysa insanın bunlardan bir farkı olmalı değil mi? Peki nedir bu fark? Bu fark, insanın diğer canlılardan ayrı olarak sorumlu bir varlık olmasındadır.

O halde insanın gerçek anlamda yaşaması, ancak hayatı anlamlı kılacak bir ömür sürmesiyle mümkün olabilir. Bir başka ifadeyle, hayatı anlamlı kılmak; ancak salih amellerle, hayırlı güzel işler yapmakla mümkündür.

Bir Müslüman için dünya nedir, hayat nedir? Dünyayı ve dünya hayatını nasıl görmelidir? Dünya hayatı konusundaki tavrı nasıl olmalıdır? Bu sorulara Hz. Peygamber'in (s) gayet düşündürücü harika cevapları var:

عن ابن عمر رضي اللَّه عنهما قَالَ: أَخَذ رسولُ اللَّه بِمَنْكِبِي فقال كُنْ في الدُّنْيا كأَنَّكَ غريبٌ، أَوْ عَابِرُ سبيلٍ

İbni Ömer anlatıyor: Rasulullah omuzumu tuttu ve dedi ki: "Dünyada bir garip/yabancıymışsın gibi veya bir yolcuymuşsun gibi ol/yaşa." (Buhari, Rikak 3)

Yani dünyaya beyhude kazık çakmaya çalışma! Dünyadan alacağını alıp yoluna devam etmesi gereken bir yolcu olduğunu asla unutma!

عن عبدِاللَّه بنِ مَسْعُودٍ قَالَ: نَامَ رسولُ اللَّه عَلَى حَصيرٍ، فَقَامَ وَقَدْ أَثَّرَ في جَنْبِهِ، قُلْنَا: يَا رَسُولَ الله، لوِ اتَّخَذْنَا لكَ وِطَاءً، فقال مَا لي وَلِلدُّنْيَا؟ مَا أَنَا في الدُّنْيَا إِلَّا كَرَاكِبٍ اسْتَظَلَّ تَحْتَ شَجَرَةٍ، ثُمَّ رَاحَ وَتَرَكَهَا

Abdullah ibn Mesud anlatıyor: Rasûlullah (s) bir gün hasır üzerinde uyudu. Uyandığında hasır O'nun yan tarafında iz bırakmıştı. Kendisine: "Ey Allah'ın Rasulü, sizin için bir döşek temin etsek!" deyince, "Ben dünyayı neyleyim? Bu dünyada bir ağacın altında gölgelenen, sonra da orayı terk edip giden bir yolcudan farksızım" cevabını verdi. (Tirmizi)

Değerli Müslümanlar!

Şunu iyi anlayalım ve iyi ayırt edelim; elbette dünyada çalışacağız, kazanacağız. Fakat lütfen dikkat buyurunuz: Dünya malı kazanmak başka şey, alıp kalbine sokmaya çalışmak başka bir şey!

Ey ahiret yolcusu! Dünyayı beraberinde götürme derdin olmasın! Zaten başaramazsın.

Koskoca dünyayı nereye sığdıracaksın?

Ahiret yolcusunun, dünyayı yanında götürme çabası ne kadar ahmakça değil mi?

Bir yolcu, yola çıkarken çantasının, bavulunun içine gereksiz eşya doldurur mu? Kayak için Uludağ'a giderken yazlıklarını, denize girmek için giderken kışlıklarını yanına almıyorsun. Peki, ahirete giderken neden bavulunu gereksiz şeylerle dolduruyorsun?

Demek ki şu kısacık ömre gereksiz şeyleri de doldurmamalıyız. Ahirette işimize yaramayacak şeylerin bu dünyada hamallığını yapmamalıyız.

Ahiret bavulumuza ne koyalım?

Ahiret bavulumuza ilk önce imanımızı ve teslimiyetimizi koyalım.

Onların üzerine takvamızı şöyle güzelce bir serelim.

Sonra sevgimizi-saygımızı, iyiliklerimizi, salih amellerimizi, yani güzel işlerimizi bir bir yerleştirelim.

Derken samimiyetimizi boşluklara serpiştirelim.

Ardından ibadetlerimizi, taatlerimizi, zikirlerimizi koyalım.

İşte bu kadar… bu temel ihtiyaçları aldıktan sonra gereksiz şeylere yer kalmaz zaten.

Dünyada yığdığımız paranın-pulun, malın-mülkün ahirette tedavülü yok, yani geçersiz. Bunlar henüz dünyadayken ve hayattayken ahirete yatırım için kullanılmalıydı. Ecel geldi ve iş işten geçti.

Elbette dünyada iyi, mutlu ve müreffeh yaşayalım ve bunun için çabalayalım. Fakat bunu yaparken ahireti atlamayalım, unutmayalım.

Haddini aşan Karun'a halkının söylediklerini hatırlayalım:

وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ ۖ وَلَا تَنسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا ۖ وَأَحْسِن كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ ۖ وَلَا تَبْغِ الْفَسَادَ فِي الْأَرْضِ ۖ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ

"Allah'ın sana verdiği bunca serveti (O'nun rızasına uygun şekilde harcamak suretiyle) ahiret yurdunu kazanmanın yollarını ara; dünyada ahireti kazanmak için çalış. Allah'ın sana bolca ihsanda bulunduğu gibi sen de insanlara bolca iyilik ve ihsanda bulun. Memlekette zulüm ve zorbalıkla fesat peşinde koşma. Zira Allah fesatçıları sevmez." (Kasas 28/77)

Dünyada ahireti kazanmak için çalışmak. Ömrümüzü buna vakfetmek. İşte bütün mesele bu!

Değerli Kardeşlerim!

Ahiret yokmuş gibi yaşamayalım. Hedefimiz, gayemiz, amacımız, menzilimiz ahiret olmalı. İlk hedefimiz, en büyük emelimiz ahiret olmalı. Tıpkı Allah Rasulü (s) gibi:

Hz. Ömer bir gün yanına gittiği Rasulullah'ı (s) basit birkaç eşyadan oluşan odasında bir hasıra yaslanır vaziyette bulur. Yaslandığı hasırın yanağında iz yaptığını görünce oldukça duygulanan Hz. Ömer ağlamaya başlar. "Neden ağlıyorsun?" diye sorar Allah Rasulü. Kisrâ ile Kayserin lüks ve konforlu hayatlarıyla Rasulullah'ın sıkıntılı geçen hayatını kıyaslar Hz. Ömer.. "üstelik sen Allah'ın elçisisin!" demeyi de ihmal etmez. Allah Rasulü'nün cevabı çok manidar:

أَمَا تَرْضَى أَنْ تَكُونَ لهمُ الدُّنْيَا ولَنَا الآخِرَةُ

"İstemez misin, dünya onların ahiret de bizim olsun?" (Buhârî, Tefsîr 2; Müslim, Talak 31)

Evet, ahiret bizim olsun. Dünya ahiretin tarlası olsun. Bu tarlayı takva ile sürelim. Salih ameller ekelim. Ahiret için güzellikler biçelim. Bundan gayrı ne varsa gelip geçici dünya süsü.

Kur'an'a kulak verelim:

اَلْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ اَمَلًا

"Mal-mülk, çoluk-çocuk dünyadaki hayatın gelip geçici güzellikleridir. Asıl kalıcı olan hayırlı işler ise rabbinin nezdinde hem mükâfat yönünden daha değerli hem de ümit bağlamaya daha layıktır." (Kehf, 18/46)

مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الْاٰخِرَةِ نَزِدْ لَهُ فِي حَرْثِهٖ ۚ وَمَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهٖ مِنْهَا وَمَا لَهُ فِي الْاٰخِرَةِ مِنْ نَصِيبٍ

“Kim ahiret nimetlerini isterse biz ona istediği nimetleri fazlasıyla veririz. Buna mukabil kim sırf dünya nimetlerini isterse, ona da istediklerinin bir kısmını veririz; fakat onun ahiretteki nimetlerden hiçbir nasibi olmaz.” (Şûrâ, 42/20)

Geçici dünya nimetleriyle kalıcı ahiret nimetleri hiç aynı olur mu? Tercihimizi yapalım.

Samimi Müslümanlar ahiret nimetlerine talip olur.

Samimi Müslümanlar dünya nimetlerini ahiret nimetlerini elde etmek için sermaye yaparlar.

Değerli Kardeşlerim!

Şunu bilelim ki, dünyada yaptığımız herhangi bir işimizde eğer ahirete taalluk eden bir yön bulunmuyorsa o yaptığımız işte hayır yoktur.

Ahireti hesaba katmadan yaptığımız hiçbir işte hayır yoktur.

Dünyanın geçici hazları bizi oyalamasın. Allah’ın verdiği ömür sermayemizi boşa harcamayalım.

Mal-mülk bugün var yarın yok. Geçici dünya malı için ahiretimizi yakmayalım. Dünya hırsı sevgimizi yok etmesin. Kardeşi kardeşe düşman etmesin. Bizi insanlıktan çıkarmasın.

Sorarım size aramızda miras kavgası yapmamış kaç kişi var? Miras paylaşımından dolayı birbirine kızgın, kırgın ve küs olmayan kaç kişi var? Bu kavgaları, kızmaları, küsmeleri ahiret için mi yapıyoruz? Elbette hayır! Dünyalık hırsımıza yenildiğimiz için yapıyoruz.

Dünyevileştiğimiz için hak hukuk tanımıyoruz.

Dünyevileştiğimiz için yalandan dolandan, hileden hurdadan uzak duramıyoruz.

Dünyevileştiğimiz için hakikati göremiyoruz.

Hakikat şudur: Ömrümüz tükeniyor. Ecel kapımızı her an çalabilir. Şu kısa dünya hayatı için kalıcı ahireti feda etmek akıllıca değildir!

Rabbim cümlemize anlamlı bir ömür sürmeyi nasip eylesin. Her işimizde ahireti hesaba katacağımız bir şuur lutfeylesin. Ahirette huzura götüreceğimiz kuvvetli bir iman, samimi bir teslimiyet ve günahlarımıza kefaret olacak salih ameller işlemeyi cümlemize nasip eylesin.

واخر دعوانا أن الحمد لله رب العالمين

Vahap BOYLU- Pamukova Vaizi